

**ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩИНА
ХАСКОВО В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА
ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ
ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И
ДРУГИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО
СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В
СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ
(2017-2020)**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият план за действие за 2017- 2020 година на община Хасково за интегриране на българските граждани от ромски произход и гражданите, живеещи в сходни на ромите условия, дефинира необходимостта от определяне на задачите и насочване на усилията на местната власт и местната общност към разрешаване на нарастващите потребности на маргинализираните групи в общината. Той е съобразен с изискванията на нормативните актове, регламентиращи предоставянето на различните видове услуги и се основава на приоритетите и насоките в областта на политиката на държавата в тази област.

Планът за действие е съобразен с **Областната стратегия за интегриране на ромите на територията на Област Хасково и Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 - 2020)**.

Изпълнението му е насочено към:

- Създаване на благоприятни предпоставки за активно участие на представителите на етническите малцинства в обществените процеси на територията на Община Хасково;
- Подобряване качеството на живот, повишаване на жизнения стандарт на жителите на Община Хасково;
- Превръщане на Община Хасково в привлекателно място за живот, личностно и обществено развитие;
- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност, съпричастност и социалност към хората в неравностойно положение.

Планът е отворен и подлежи на допълнение и актуализиране и обхваща следните приоритетни области на действие:

- Образование;
- Здравеопазване;
- Жилищни условия;
- Заетост;
- Върховенство на закона и недискриминация;
- Култура и медии.

Настоящият план за действие задава конкретни насоки за изпълнение на местно ниво на интеграционни политики, насочени към граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация на територията на общината, като се цели повишаване тяхното благосъстояние, създаване на условия за включването им във форми на обществения, икономическия, културния и политическия живот, както и подпомагане процеса на развитие на Община Хасково.

II. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА В ОБЩИНАТА

2.1. Обща характеристика на общината – от анализа

Община Хасково е разположена в централната част на Южна България, между Родопите и Стара планина. Регионът се отличава с благоприятен климат, удобен транспорт и е естествен център на културен живот. Общината заема ключово място в

област Хасково, тъй като през нея минава най-бързият и пряк път, свързващ Европа и Близкия Изток. Градът е кръстопът на 4 международни транспортни коридора.

2.2. Население

Населението на общината към 01.02.2011 г. /по данни от НСИ/ наброява 94 156 души, което представлява 32% от населението на област Хасково /246 238/.

Територията на общината е от 740,22 кв. км., което представлява 13% от територията на областта. Тя е организирана в 37 населени места- 1 град и 36 села.

Урбанизираността на територията е съотношението между градско и селско население, което за община Хасково е 4:1.

Тенденцията за обезлюдяването на селските райони в цялата страна важи и за община Хасково, въпреки че се наблюдава увеличаването му в някои от селата като: с. Широка поляна, с. Маслиново и др.

В град Хасково живеят 75 475 души, а в селата живеят 18 960 души. Ясно изявеният общински център предполага вътрешномиграционни процеси, насочени към него.

➤ *Етнодемографска характеристика*

Етнодемографската характеристика представлява самоопределението на населението по етнос. Най-многобройната етническа общност в община Хасково е българската. Към нея са се самоопределили 63 963, или 74,3 % от лицата, отговорили в официалното преброяването за етническата си принадлежност, които са 86 058 .

Разпределение на населението по етнически групи

Фиг. 1

Турската етническа група е втората по численост. Към 1.02.2011 г. 16 890, или 19,6 % от всички лица, доброволно декларирали етническата си принадлежност, са се самоопределили като част от нея. Данните за Област Хасково сочат, че тя е една от десетте области, в които дялът на турската етническа група е по-висок от този за страната (8.8%). Ромският етнос е третият по численост в община Хасково. Към 1.02.2011 г. той наброява 3 859 души с относителен дял от 4,5 %. Към други етнически групи са се самоопределили 460 души, или 0,5 %. Лицата, които не се самоопределят са 886 или 1 % от отговорилите. 8 098 е броят на лицата в общината, не отговорили на въпрос за етническа принадлежност.

Населението на община Хасково по самоопределение по етническа принадлежност във всички населени места е представено в табл. 1

СТРУКТУРА НА НАСЕЛЕНИЕ ПО ЕТНИЧЕСКА ПРИНАДЛЕЖНОСТ КЪМ 01.02.2011 ГОДИНА						
	Лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност	Етническа група				Не се самоопределили
		българска	турска	ромска	друга	
ОБЩО ЗА СТРАНАТА	6680980	5664624	588318	325343	49304	53391
ОБЩО ЗА ОБЛАСТ ХАСКОВО	227382	180541	28444	15889	891	1617
ОБЩИНА ХАСКОВО	86058	63963	16890	3859	460	886
ГР.ХАСКОВО	69176	54869	12507	691	400	709
С.АЛЕКСАНДРОВО	293	289	-	-
С.БРЯГОВО	407	153	-	251	3	-
С.ВОЙВОДОВО	1150	189	643	316
С.ВЪГЛАРОВО	600	456	137	5

С.ГАРВАНОВО	510	407	3	100	-	-
С.ГОЛЕМАНЦИ	434	5	428	-
С.ГОРНО ВОЙВОДИНО	176	28	69	79	-	-
С.ГЪЛЪБЕЦ	289	..	282
С.ДИНЕВО	712	333	3	373
С.ДОЛНО ВОЙВОДИНО	224	66	90	67
С.ДОЛНО ГОЛЕМАНЦИ	489	6	461	20
С.ЕЛЕНА	419	282	132	-
С.ЗОРНИЦА	176	-	175	-
С.КЛОКОТНИЦА	438	397	32	3
С.КНИЖОВНИК	555	519	8	18
С.КОЗЛЕЦ	372	35	321	15
С.КОНУШ	692	444	4	241	-	3
С.КОРЕН	328	193	17	115	-	3
С.КРИВО ПОЛЕ	845	420	4	392	25	4
С.ЛЮБЕНОВО	89	89	-	-	-	-
С.МАЛЕВО	1149	1116	8	11	8	6
С.МАНАСТИР	220	130	82	8	-	-
С.МАНДРА	435	324	3	103
С.МАСЛИНОВО	402	89	174	138
С.МОМИНО	20	19	-	-
С.НИКОЛОВО	249	231	5	8	5	-
С.НОВА НАДЕЖДА	460	305	-	152
С.ОРЛОВО	428	300	122	5
С.ПОДКРЕПА	242	206	..	35	-	..
С.РОДОПИ	116	111	..	3	-	..
С.СТАМБОЛИЙСКИ	754	381	111	262	-	-
С.СТОЙКОВО	178	177	..	-	-	..
С.ТЕКЕТО	463	4	431	23	-	5
С.ТРАКИЕЦ	490	196	288	-
С.УЗУНДЖОВО	1759	1188	37	517	3	14
С.ШИРОКА ПОЛЯНА	319	..	309	9	-	..

Табл.1.

III. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО ПО ПРИОРИТЕТНИ ОБЛАСТИ

1. ПРИОРИТЕТ ОБРАЗОВАНИЕ

Наблюдават се съществени различия в образователната структура на населението в община Хасково по етническа принадлежност. Докато при самоопределилите се като българи на 7 и повече навършени години, представляващи 94,4 % от отговорилите на въпроса за етническа принадлежност с висше образование и със средно - 85,7 % , то при населението от турска етническа група с високо образование са много по-малък дял от самоопределилото се население/висше - 4 %, със средно образование - 12,6 %/. Още

по-неблагоприятни са данните за образователната структура на ромската етническа група, при която едва 0,1 % са със завършено висше образование, а 26,3 % са хората,самоопределили се като част от тази група, които никога не са посещавали училище.

Етническа група	ОБЩО	Степен на завършено образование				никога непосеща вали училище	дете
		висше	средно	основно	начално и незавършено начално		
Община Хасково	87755	15729	37588	20838	11803	1600	197
<i>В т.ч. отговорили</i>	80617	14863	34563	18989	10562	1474	166
Българска	60621	14034	29636	11150	5487	236	78
Турска	15535	620	4343	6308	3372	826	66
Ромска	3360	12	204	1333	1404	388	19
Друга	446	163	218	39	26	-	-
не се самоопредел ят	655	34	162	159	273	24	3

Табл.2

На територията на община Хасково функционират 14 основни училища, едно начално училище НУ "Г.С.Раковски" и две средни училища СУ „Васил Левски” и СУ „Паисий Хилендарски” Предлага се образование и в професионални гимназии.

Учениците в част от селата пътуват до средишните училищата, които са две на брой СУ"В.Левски" и ОУ"Хр. Смирненски".

Защитено училище в община Хасково няма.

Задължителната подготовка на децата от 5-6 години е организирана в 12 детски градини, 11 на територията на гр.Хасково и ДГ№ 21 "Вихрогонче", което обединява целодневните групи от 14 села.

Част от децата се обучават и в подготвителни групи към училищата .

Процентът на посещаемостта в училищата и детските градини през последните години бележи повишение. За това допринасят както програмите за осигуряване на закуска и обяд на учениците, така и налаганите санкции на родителите при отсъствие на децата им от учебни занятия.

Трудно е да се определи с абсолютна точност процентът на обхванатост на учениците в задължителна училищна възраст. Проблемът се поражда от различията в регистрациите по постоянен и настоящ адрес на семействата с деца, подлежащи на обучение.

Деца, подлежащи на задължително обучение от подготвителни групи /5 и 6 годишни/ и първи клас за учебната 2017/2018 година в Община Хасково са 3073.

С изменението на Закона за семейни помощи за деца (в сила от 01.09.2013 г.) броят на децата необхванати в образователната система значително намалява.

Основните предизвикателства и проблеми пред община Хасково в областта на образованието са свързани с:

- превенция и намаляване на отпадането на децата от училище, най-вече до завършване на основно образование;
- работа с отпадналите деца и техните семейства, за приобщаване и връщане в образователната система;
- увеличаване броя на ромските деца, посещаващи детска градина;
- преодоляване на „образователните“ трудности, като причина за напускане на училище и създаване на благоприятстващ социално-психологически климат в и извън училище, подпомагащ образователната интеграция на децата.

Предлагат се безплатни услуги като транспорт, безплатна храна, безплатни учебници, целодневно обучение. Същите тези деца преминавайки в прогимназиален етап на обучение, започват да отсъстват и поради факта, че тези услуги вече ги няма.

Активно се работи с родители в ДГ и в ОУ. Провеждат се родителски срещи, присъствие в учебни часове, полагат се усилия за разговори и изясняване на проблеми с родителите, но се срещат трудности поради факта, че голяма част от родителите са нискообразовани и не оценяват стойността на полученото образование. Затова усилията на педагогическите специалисти са насочени към децата и родителите, завършили начално образование.

Тенденцията при официалните данни за намаляване броя на отпадналите ученици се запазва. Отпадналите ученици са предимно от ромската малцинствена група.

Анализът за учебната 2015/2016 година показва устойчива тенденция за натрупване до 5 неизвинени отсъствия от голям брой ученици, оставащи на поправителни изпити и занижена мотивация за учене.

Причините за допуснатите неизвинени отсъствия от учениците са:

- закъснения за учебни часове (най-често за първи учебен час);
- занижен родителски контрол (родителите на голяма част от учениците са заминали за чужбина и са поверили грижата за децата си на по-възрастните членове на семейството);
- социални причини (учениците от по-малките населени места са в затруднено материално положение);
- непостоянно местоживееене на родителите (родителите на част от учениците от по-малките населени места, често сменят местоживееенето си поради сезонната работа, която извършват);
- често неизвинените отсъствия в дадено училище се натрупват от неизвинените отсъствия на малък брой ученици, чиято мотивация за обучение е слаба, което от своя страна е причина за повишаване на средния брой неизвинени отсъствия на ученик от училището;
- заминаване на цели семейства за чужбина, без да се уведомили своевременно класния ръководител или да са изисквали удостоверение за преместване);
- някои от учениците от средишните училища, които имат право на безплатен транспорт, сутрин закъсняват и изпускат училищните автобуси;
- липсата на санкция за родители, които не осигуряват присъствието на децата си в училищата, за времето, през което те подлежат на задължително обучение.

2. ПРИОРИТЕТ ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Най-често здравето се разглежда като съвкупност от физическо, психическо и социално благополучие за човека. Ето защо трябва да е основен приоритет в дейността на община Хасково за осигуряване на оптимална система на здравеопазване на населението, като се предоставят необходимите превантивни, диагностични, лечебни, рехабилитационно-оздравителни услуги, повишаване на здравната култура и информираността относно правата на пациентите, създаване на условия за здравословен начин на живот.

Демографските процеси, заболяемостта и физическото развитие са трите основни групи показатели за оценка на здравето на населението. Възрастовата структура на населението поражда множество допълнителни медико-социални, икономически, психологически и правни проблеми. Миграционните движения, които се развиват паралелно с процеса на стареене, както и не високия темп на раждаемост през последните години, водят до неравномерното териториално разположение на стари хора, което формира териториални единици с предимно възрастно население. Групата на възрастните хора са носители на повече от едно хронични заболявания, което променя вида на здравните потребности и отправя определени изисквания към тяхното задоволяване.

Системата за здравното обслужване в Община Хасково е структурирана по следния начин:

Видове лечебни заведения:

1. Лечебни заведения за болнична помощ:

➤ **МБАЛ – Хасково АД**

Многопрофилна болница за активно лечение АД град Хасково изпълнява целия спектър от медицински дейности за лечебни заведения, за болнична помощ на областно ниво и осигурява много добро качество на оказваните здравни услуги.

Структурата на болницата съответства напълно на законовите изисквания и се състои от: Консултативно - диагностичен блок, включващ Приемно - консултативни кабинети, Отделение по образна диагностика, Медико - диагностични лаборатории /Клинична и Микробиологична/, Отделения без легла /Клинична патология, Съдебна медицина, Отделение по вътреболнична хигиена и Трансфузионна хематология;/ Стационарен блок с 15 отделения , Спешно отделение, Хемодиализа, Болнична аптека и Административно – стопански блок.

➤ **МБАЛ – Хигия**

Многопрофилна болница за активно лечение Хигия е функциониращо медицинско заведение на територията на град Хасково. В болницата се извършва клинично лечение в следните отделения: хирургично, вътрешно, гастроентерология, АГ-отделение, УНГ, очно отделение и ОАИЛ. Болницата предлага на своите пациенти широк спектър от медицински услуги. В лечебното заведение практикуват лекари-специалисти с богат опит в сферата на медицината

➤ **Специализирана болница за активно лечение на пневмо-фтизиатрични заболявания /СБАЛПФЗ/**

В специализираното лечебно заведение се издирват, диагностицират, наблюдават и лекуват болни с туберкулоза и хронични и неспецифични белодробни заболявания. Заведението е основна структурна и функционална единица, осъществяваща контрола на туберкулозата и животозастрашаващите неспецифични белодробни заболявания, като ХОББ, хроничен бронхит, белодробен емфизем, бронхиална астма, пневмонии, бронхопневмонии и др.

➤ **Специализирана болница за активно лечение по онкология /СБАЛО/**

СБАЛ по Онкология е лечебно заведение в областта на профилактика, диагностика и комплексно лечение на болни със злокачествени онкологични образувания. Разполага с изцяло ново оборудване - уреди за дълбока терапия и лъчелечение и обслужва жителите на цялата област.

➤ **Център за психично здраве**

Насоченост - диагностика, лечение, периодично наблюдение и рехабилитация на болни с психични заболявания. Основни лечебни дейности – спешна психиатрична помощ, диагностика и лечение на лица с психични разстройства, периодично наблюдение и консултации на лица с психични разстройства, психотерапия и психосоциална рехабилитация, психиатрична и психологична експертна дейност и промоция, превенция и подобряване психичното здраве на населението.

2. Лечебни заведения за извънболнична помощ и хосписи на територията на община Хасково:

- Амбулатории за индивидуална практика за първична медицинска помощ /АИППМП/: - 21 броя;
- Амбулатория за групова практика за първична медицинска помощ /АГППМП/ - 5 бр.
- Амбулатории за индивидуална практика за първична дентална помощ /АИППДП/ - 103 броя;
- Амбулатории за групова практика за първична дентална помощ / АГППДП/ - 6 броя;
- Амбулатории за индивидуална практика за специализирана медицинска помощ /АИПСМП/: - 101 броя;
- Амбулатории за групова практика за специализирана медицинска помощ /АГПСМП/ - 3 броя;
- Амбулатории за индивидуална практика за специализирана дентална помощ /АИПСДП/ - 1 броя;
- Медицински център /МЦ/ – 11 бр.
- Медико-дентален център /МДЦ/– 1 бр.
- Диагностично-консултативен център /ДКЦ/ - 2 бр.
- Специализирана медико-диагностична лаборатория /СМДЛ/ - 11 бр.
- Самостоятелна медико-технологична лаборатория /СМТЛ/ - 15 бр.
- Хоспис – 1 бр.

3. Център за спешна медицинска помощ – 1 бр.

4. Трудово лекарска експертна комисия /ТЕЛК/ - 1 бр.

5. Здравни медиатори – 2;

6. Училищно и детско здравеопазване – на територията на град Хасково са разкрити и функционират – 16 здравни кабинета в училищата и 36 здравни кабинета в Детски градини;

Въпреки усилията на заинтересованите страни-местните и национални власти все още в община Хасково се наблюдават негативни тенденции, свързани със

здравословното състояние на лицата от ромски произход: висока заболяемост, висока смъртност, ниска продължителност на живот. В резултат от специфичното разделение на пазара на труда, лицата от ромски произход сравнително по-често страдат от заболявания на дихателната система /силикоза,ХОББ, туберкулоза, пневмонии, бронхити, бронхиална астма/ и на опорно-двигателния апарат.

Представителите на етническите малцинства в неравностойно положение се сблъскват с повече трудности при профилактиката и ранното диагностициране на раковите, сърдечно-съдовите и белодробните заболявания.

Гарантирането на здравноосигурените лица на достъпност и равнопоставеност при ползване на качествена медицинска и дентална помощ е приоритет за общината. За тази цел е необходимо да се повиши ролята на профилактичната медицина с акцент към рисковите групи от населението на областта – деца, сираци, инвалиди, бременни и безработни. Ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално-значими заболявания е задача, която генерира многосекторни координирани действия.

Конкретните знания и умения за семейно планиране, безопасен секс, използване на презервативи, предпазване от социално опасни инфекции ще доведат до усещане за контрол върху собствената съдба и независимост. Усещането за контрол води до развиване на чувство на отговорност и умения за планиране на живота. Така всяко действие се осмисля през призмата на неговата вече дългосрочна полезност и последствия. Естествен резултат от това в дългосрочна перспектива е активизиране на общността като цяло за справяне с различни проблеми.

Създаването на ефективно действаща мрежа от партниращи организации и институции, ангажирани със здравните и социални проблеми на общността е ключова за подобряване на настоящето положение.

Поради неизградената или лошата инфраструктура в селищата и махалите с компактно ромско население, представителите на ромската общност по-често боледуват от хепатит, стомашно-чревни заболявания, различни болести, причинявани от паразити.

Изключително сериозен проблем в кварталите с преобладаващо ромско население представляват инфекциозните заболявания. Пренаселеността на кварталите и жилищата силно затруднява изолацията на вирусоносителите и заболяванията често приемат епидемичен характер.

В ромската общност туберкулозата придобива по-високи от средните за страната стойности на разпространение.

Лицата от ромски произход по-често боледуват от вирусен хепатит, стомашно-чревни заболявания, паразитози.

Сред младежите и децата бързо се разпространяват наркоманиите, което води до увеличаване на заболяемостта от хепатит В и С, увеличава се риска от инфектиране с вируса на ХИВ, задълбочават се бедността в семействата на наркозависими лица.

При лицата, принадлежащи към малцинствената общност роми, се наблюдава по-силно влияние на първични и вторични рискови фактори.

Първичните фактори са:

- ✓ масово и дълбоко обедняване;
- ✓ висока безработица;
- ✓ неблагоприятна околна и жилищна среда;
- ✓ асоциален начин на живот;

- ✓ генетични заболявания, вследствие на ранните раждания и неглежираност към бременните жени;

Вторичните фактори са:

- ✓ болестни състояния, които вследствие на нелечение се хронифицират;
- ✓ поява на усложнения при неглежиране и нелечение.

Негативни фактори, свързани с начина на живот са:

- ✓ негативизъм към социално – икономическия живот на обществото, благодарение на който голяма част от ромската общност се криминализира;
- ✓ поведенчески: злоупотреба с алкохол, тютюнопушене, рисково сексуално поведение и др.;
- ✓ забременяване и раждане в ранна възраст, водещо до проявата на различни усложнения при новороденото и майката – дете;
- ✓ хранене: небалансирано и нерационално;
- ✓ психосоциален стрес;

3. ПРИОРИТЕТ ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

За голям брой ромски семейства липсата на жилище с нормални битови условия е сериозен проблем и макар да отговарят на всички изисквания, те не получават нов дом по простата причина, че общинските жилища не достигат, което отлага решаването на проблема за неопределено време.

Към момента броят на картотекираните очакващи да получат общински жилища в община Хасково е 111 семейства, от които над 85 са ромски. Тази информация не може да разчита на изчерпателност, поради големия брой ромски семейства, които не предприемат необходимите стъпки да се регистрират в общинските картотеки като крайно нуждаещи се, поради неуредена жилищна собственост и липса на адресна регистрация за постоянен и настоящ адрес, каквато се изисква за самото картотекиране. Общинският жилищен фонд разполага с около 456 оборотни жилища /апартаменти/ и 33 бр. жилищни сгради, в които са настанени под наем предимно семейства от малцинствените групи /над 50%/. През последните 10 години поради ограничения си бюджет общината е успяла да построи шест жилищни блока /122 апартамента/ и 15 броя къщи.

През 2014 г. Община Хасково започна изграждането на „Жилищни сгради за жители, принадлежащи към уязвими етнически малцинства – 4 броя четириетажни жилищни сгради с 64 апартамента за ромското население. От които има завършен само един жилищен блок с 16 броя апартамента. Първоначално Общината е изпълнявала проекта със собствени средства, но поради липса на финансов ресурс строителството е спряно. За недостига от 1 900 000 лв. общината е подала проектно предложение за финансиране на изпълнението на проекти/програми, финансирани със средства от Публичната инвестиционна програма "Растеж и устойчиво развитие на регионите"

В т.нар. ”ромска махала” в кв.”Република” в Хасково живеят около 6 500 човека, като най-често срещаните проблеми там са: пренаселеност, неотговарящи на стандартите жилища, липсваща или зле поддържана улична мрежа и техническа инфраструктура, липсващи сгради за обществено обслужване, липса на зелени площи, улично осветление и телефонна мрежа, стихийно и хаотично строителство на незаконни сгради и като следствие от това - незаконни включвания към инфраструктурата, неизяснена собственост върху земята, липса на актуален кадастър и на подробни устройствени планове, неприложимост на Закона за устройство на територията за повече от 70% от обособената ромска махала. Съществуват постройки, изградени с подръчни материали, в нарушение на устройствените планове. В над половината от жилищата, в които живеят роми, няма канализация, а около 30% от

ромските домакинства не разполагат с течаща студена вода. Ниският социално-икономически статус на жителите на ромските квартали задълбочава допълнително тяхната уязвимост като потребители на комунални услуги.

Обособените ромски махали продължават да бъдат една от основните пречки за цялостната интеграция на ромите в обществото, тъй като условията на живот в тях водят до задълбочаване на изолацията им, до занижаване на възможностите за подобряване на образователния, социално-икономическия и здравния статус и до маргинализиране на значителна част от общността.

4. ПРИОРИТЕТ ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

По данни на НСИ към 01.02.2011 г. 63 % от населението в община Хасково, или 59 329 души, са в трудоспособна възраст. 51,7 % от тях са мъже, а останалите 48,3% - жени.

83,5 % от населението в трудоспособна възраст е съсредоточено в гр. Хасково, а в селата - 16,5 %. Населението под трудоспособна възраст е 14 249 души (15,1 %), а над трудоспособна възраст – 20 578 души (21,85 %).

Възраст	Общо			В градовете			В селата		
	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени	Общо	Мъже	Жени
Общо за община Хасково	94 156	45 452	48 704	76 397	36 671	39 726	17 759	8 781	8 978
Под трудоспособна	14 249	7 226	7 023	11 769	5 957	5 812	2 480	1 269	1 211
В трудоспособна	59 329	30 684	28 645	49 517	25 257	24 260	9 812	5 427	4 385
Над трудоспособна	20 578	7 542	13 036	15 111	5 457	9 654	5 467	2 085	3 382

Табл.4

Данните за етническите групи в община Хасково по компонент икономическа активност са представени в табл.5. Нивата на безработица, характерни за цялата страна намират отражение в характеристиката на общината. Сведенията за икономическото ниво в групите ромска и турска правят впечатление с големия дял на икономически неактивни. Ако относителният дял на икономически неактивното население от български произход е 28,8 %, то при ромската група процентът е два пъти по голям - 61,2 %, а при турската етническа група - 39,9 %. Ако при българската група дялът на заетите като част от икономически активните е 87,7 %, то при ромската е 58,8 %. Тези данни показват проблемът с образованието на тези маргинализирани групи и нуждата от повишаване на образователното равнище и подобряване на интеграционния процес в цялата страна.

Етническа група	Общо	Икономически активни			Икономически неактивни
		общо	заети	безработни	
Община Хасково	64915	43485	36977	6508	21430
<i>В т. ч. Отговорили</i>	59342	39970	34128	5842	19372
Българска	43876	31229	27393	3836	12647
Турска	12071	7253	5722	1531	4818

Ромска	2647	1026	603	423	1621
Друга	342	248	215	33	94
Не се самоопределят	406	214	195	19	192

Табл. 5.

По данни от Дирекция «Бюро по труда» към 2016г.
Броят на регистрираните безработни лица е 2740, от тях:
- младежи до 29 години - 320

По професионален признак:

- с работническа професия – 613
- специалисти – 989
- без специалност и професия – 1138

Повечето от целевата група безработни, не търсят активно работа, нямат завършено образование и придобита квалификация, което затруднява и намирането и съответно наемането им на работа и включването им в обществения живот.

Включени в програми за заетост – 116

Включени по схеми на ОП „РЧР“ – 214

Основни изводи:

- Наличие на нерегистрираните безработни;
- Наблюдава се тенденция за намаляване делът на регистрираните трайно безработни лица;
- Висок е процентът на нискообразованите, което е сериозна пречка при осигуряването на работа;

5. ПРИОРИТЕТ ВЪРХОВЕНСТВО ПРЕД ЗАКОНА

Основната оперативна цел на всички европейски държави, включително и на Република България е насочена към гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата”. Рамката на Европейския съюз предвижда нов подход за решаване на проблема със значителното социално и икономическо изключване. Единственият начин за успешно интегриране на ромите е чрез обединяване на усилията, а от решаващо значение е също така да бъдат включени всички участници: институциите на ЕС, националните, регионалните и местните власти, гражданското общество и, разбира се, самите роми.

Дискриминацията е забранена по силата на редица международни конвенции, в първичното и вторично право на Европейския съюз, както и на национално ниво в Конституцията на Република България, Закона за защита от дискриминация, Наказателния кодекс и редица други закони.

Органите на местното самоуправление, в това число и Община Хасково, имат отговорна роля в изграждането на включващо общество и кохезия в местните общности. Успешното изпълнение на тази роля изисква от тях адекватен отговор – изграждането и прилагането на местни политики, насочени към равенството и недискриминацията, за да постигнат интегрирани квартали, градове и села.

Социалната профилактика на правонарушенията сред подрастващите остава основен приоритет в дейността на общинската комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните – Хасково. Комисията

осъществява своята дейност стриктно спазвайки всички международни и национални стандарти за работа с малолетни и непълнолетни, съблюдавайки правата и законовите интереси на децата..

Дейността на комисията, съгласно ЗБППМН е насочена предимно към обхващане, проучване и превенция на противообществените прояви и приобщаване към дейности, които спомагат за нормалното развитие и възпитание на децата.

С цел гарантиране правата на гражданите на Община Хасково, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата” планираме изпълнението на следните дейности:

- Осигуряване на добро функциониране и развитие на правната уредба на местно ниво, на институционалните структури и на инструментариума за защита от дискриминация, с което да се повишат гаранциите за ефективна защита на правата на ромите, тяхната равнопоставеност, достойно съществуване и пълноценно участие в обществения живот.

- Интегриране на потребностите, проблемите и правата на ромите в общите интеграционни правителствени и секторни политики (мейнстрийминг) и едновременно с това предприемане на временни насърчителни (позитивни мерки), за преодоляване на дискриминативни практики и постигане на равнопоставеност във всички обществени сектори.

- Укрепване на междуинституционалната координация за ефективно прилагане на политиките за интеграция на ромите.

- Подобряване на механизмите за сътрудничество, диалог и консултации между публичния сектор, ромите и гражданските организации, работещи за интеграция на ромите.

- Подобряване на ефективността на работа на служителите в правоохранителните органи в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека.

- Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения чрез всички форми.

- Насърчаване на културния плурализъм в медиите и прилагането на професионалните стандарти за етично отразяване на въпросите на ромите на местно ниво.

- Насърчаване равнопоставеността между жените и мъжете и осигуряване на предпоставки за успешна реализация и нова социална роля на ромската жена.

- Засилване работата в общността, особено с деца и младежи, с цел формиране на социални умения за избягване на рискове, създаване на условия за развиващи ключови умения и дейности и увеличаване на възможностите за социализация.

- Засилване на работата със семействата от ромски произход и от друго живеещо при подобни условия население при съблюдаване на правните механизми и работа със семействата за осъзнаване на родителските задължения, за разбиране и спазване правата на децата.

- Разяснителни и информационни кампании за повишаване на чувствителността и нетърпимостта към прояви на дискриминация.

- Системна работата на местно ниво за осъзнаване от ромите на правата и отговорностите им като граждани.

6. ПРИОРИТЕТ КУЛТУРА И МЕДИИ

Културата е важен елемент от социалния живот на хората, тя е комплексна сфера, включваща културно-историческо наследство, дейността на разнообразни културни институции и др. Освен икономическото състояние на населението,

духовното е от голямо значение за запазване на местната и национална идентичност и самочувствие.

На територията на община Хасково функционират 31 читалища, от които 15 в гр. Хасково и 16 в селата.

Читалищата развиват дейности основно в следните направления:

- Развитие и поддържане на библиотечното дело. Гражданите имат достъп до периодичен печат и художествена литература. В библиотеките са налице отдели за художествена литература, детски четива, техническа литература и изкуство.
- Художествена самодейност – в различните етапи и на различно ниво в читалищата са организирани самодейни състави – танцови, певчески и др.
- Образователно-просветна дейност – В читалищата през различни периоди са организирани обучения по различни видове музикални инструменти, езици, танци.
- Организиране на чествания на различни празници и мероприятия, свързани с исторически годишнини, християнския календар или определени събития с местно значение.

На територията на община Хасково съществуват и други културни институти: РБ „Хр.Смирненски”, РИМ, ДКТ „Ив.Димов”, две Художествени галерии и Младежки център-Хасково.

В организираните мероприятия от Културните институти на територията на общината или в дейности на общинско ниво активно се включват всички граждани, независимо от етническата им принадлежност или културни различия.

Специализирани мероприятия за ромите се осъществяват в няколко читалища в селата и в квартали в Хасково, с преобладаващо ромско население.

По традиция в читалищата „Кадрие Ляtifова” – Хасково и „Пробуда” – с. Криво поле се отбелязва международния ден на ромите – 8 април с концерти и възстановка на ромски обичаи.

В селата Узунджово и Динево ежегодно се празнуват Банго Василий- ромската Нова година и Едерлезе- най-големият за ромите празник.

В читалищните самодейни танцови и певчески групи масово и активно участие вземат деца от ромски произход. В НЧ „Република” – Хасково е сформирана брейк формация, с участието изцяло на деца от този етнос. Формацията участва в много мероприятия, организирани от читалищата и от Община Хасково.

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕНА ОБЩИНА ХАСКОВО В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАЖДАНИ ОТ РОМСКИ ПРОИЗХОД И ДРУГИ ГРАЖДАНИ В УЯЗВИМО СОЦИАЛНО ПОЛОЖЕНИЕ, ЖИВЕЕЩИ В СХОДНА НА РОМИТЕ СИТУАЦИЯ (2017-2020 година)

ПРИОРИТЕТ 1–ОБРАЗОВАНИЕ

Оперативна цел: Обхващане и приобщаване на ромските деца и ученици в образователната система, чрез осигуряване на качествено образование в мултикултурна образователна среда

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времени период	Източници на финансиране	Индикатори
1. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование, включително чрез интеграция на ромски деца и ученици в етнически смесени детски градини и училища.	<p>1.1. Компенсиране на образователните неравенства относно качеството на образование на деца в неравностойно социално положение</p> <p>1.2. Подготовка на децата в ранна възраст/3-6г/ за пълноценно включване в образователния процес.</p> <p>1.3. Увеличаване на готовността на децата от 5 и 7 годишна възраст от семейства от уязвими групи или живеещи в отдалечени райони деца, чийто майчин език не е български и които срещат затруднения при общуване на български език за равен старт с техните връстници при постъпването им в първи клас</p>	<p>1.1.1. Постепенно въвеждане на целодневна организация на учебния ден до седми клас/вкл./</p> <p>1.2.1. Максимално обхващане на 5 и 6 годишните в ПГ</p> <p>1.3.1. Предоставяне на соц. Услуга “Допълнителна педагогическа подготовка за повишаване на училищната готовност на децата за равен старт в училище“ в Общностен център за подкрепа на деца и семейства“</p> <p>1.3.2. За осъществяване на дейността ще се организира лятно училище, което ще функционира в полудневна форма в един от летните месеци с две групи, всяка от които с капацитет от 15 деца.</p>	<p>РУО</p> <p>Община Хасково</p> <p>Общински училища</p> <p>Детски градини</p>	2017-2020г	<p>В рамките на утвърдения държавен бюджет</p> <p>Общински бюджет</p> <p>МОН,</p> <p>Проект „Шанс за нашите деца“, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, , процедура „Услуги за ранно детско развитие“</p>	<p>Брой ученици, ползватели на услугата</p> <p>Процент на обхванати ученици в ЦОУД към общ брой ученицици по АДМИН</p>

<p>2. Повишаване на качеството на образование в обособените ДГ в ромски квартали и в селските филиали, в които учат предимно ромски деца</p>	<p>2.1. Въвеждане на технологии на обучение за деца, чийто майчин език не е българския.</p>	<p>2.1.1. Подготовка на децата в ранна детска възраст (3-6 години) за бъдещо пълноценно включване в образователния процес, особено на деца от малцинствени етнически групи.</p>	<p>РУО Община Хасково Общински училища Детски градини</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет МОН, ОПРЧР, проект „Включващо обучение” НП, С грижа за всеки ученик”</p>	<p>Брой деца, за които се прилага организацията</p>
<p>3. Реализиране на политики за преодоляване обособяването по етническа принадлежност на децата и учениците</p>	<p>3.1. Подобряване достъпа до разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности</p>	<p>3.1.1. Участие в екологични кампании и събития за повишаване интереса на учениците към работа в екип 3.1.2. Съвместни форми и дейности между родители на ромски деца и останалите родители. 3.1.3. Създаване на клубове по интереси.</p>	<p>Община Хасково Училища ОП”Младежки център”</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет Европейско финансиране ОПРЧР</p>	<p>Брой участие в кампании Брой мероприятия и участници</p>
<p>4. Изграждане и прилагане на ефективен работещ модел, допринасящ за развитието на подкрепяща и позитивна образователна среда, благоприятстваща пълноценната адаптация на учениците, произхождащи от етнически</p>	<p>4.1. Подпомагане процеса на адаптация към образователната среда на деца в етнически смесени училища, чрез допълнителни познавателни и занимателни дейности</p>	<p>4.1.1. Провеждане на допълнителни занимания по български език и реализиране на допълнителни езикови занимания по групи, посредством задачи, дидактически игри, различни визуални средства и обучителни форми на принципа на «Учене чрез преживяване».</p>	<p>Община Хасково Детски градини Училища ОП”Младежки център”</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет ОП “НОИР“, проект „Пъстро етно“</p>	

малцинства, да се изградят като пълноценни граждани и да постигнат успешна професионална, социална и творческа реализация.		4.1.2. Допълнителни занимания със застрашени от отпадане от училище ученици от етническите малцинства, чрез създаване на клубове по интереси	Община Хасково Училища ОП"Младежки център"	2017-2020г.	В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет ОП "НОИР", проект „Пъстро етно“	
	4.2. Подобряване уменията и мотивацията на родителите от малцинствени групи за поддържане на подкрепяща семейна среда, допринасяща за образованието на учениците	4.2.1. Модулно обучение на родители, които ще получат практически знания и умения в областта на възрастовата психологията и възпитанието на децата, както и базисни правни познания;	Община Хасково Детски заведения Училища ОП"Младежки център"	2017-2020г.	В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет ОП"НОИР", проект „Пъстро етно“	Брой деца и родители преминали през съответните обучения
		4.2.2. Дейността насочена към развитие на сътрудничеството между родителите и училищата с цел по-добра адаптация на учениците към училището.				
4.3. Допринасяне за подобряването на социално-психологическия климат в извънучилищната среда с цел интеграция на учениците от етническите малцинства и развитие на междукултурна	4.3.1. Развиване на социални умения чрез групова работа и групови психологични консултации.	Община Хасково Детски заведения Училища	2017-2020г	В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет	Брой консултирани деца	

	образователна среда	4.3.2. Предвиденото обучение ще се провежда чрез интерактивни методи и включва следните теми	ОП"Младежки център"		ОП"НОИР", проект „Пъстро етно“	
5.Превенция на отпадане от училище.	5.1. Осигуряване на условия за максимален обхват и ранна адаптация в системата на предучилищното образование	5.1.1. Организиране на кампании за повишаване на осведомеността на ромските родители относно ползите от предучилищното образование 5.1.2.Насърчаване на отговорно родителско отношение	РУО Община Хасково Детски заведения Училища ОП"Младежки център"	2016	В рамките на утвърдените държавни бюджети Общински бюджет	Брой организирани срещи и кампании
	5.2. Осигуряване на условия за пълен обхват и ранна адаптация в системата на училищното образование, вкл. условия за реинтеграция на отпаднали ученици в училищната система	5.2.1. Изготвяне и прилагане на Училищна програма за изпълнение на стратегията приета от МС за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 5.2.2.Ефективни санкции срещу родители, които нарушават чл.8, ал.2 от ЗПУО за задължително обучение до 16-годишна възраст 5.2.3.Обучение и ограмотяване на младежи-роми отпаднали от образователната система.	РУО Община Хасково Училища	2017-2020г.	В рамките на държавния бюджет; общинските бюджети МОН Община	Брой училища с изготвена програмата
	5.3.Въвеждане на специфични политики и мерки за превенция на отпадането от образователната система.	5.3.1. Безплатни учебници до завършване на средно образование. 5.3.2. Безплатен транспорт за деца в неравностойно положение;	МОН, РУО Община Хасково, НПО ОП"Младежки	2017-2020г.	В рамките на държавния бюджет; общинските бюджети	Брой ДГ и училища въвели специфични мерки

		5.3.3.Разработване на програми за занимания през лятото.	център“		МОН, МТСП	
6. Прилагане на разнообразни форми и програми за работа с деца с трудности и дефицити в обучението и отпаднали от училище с цел тяхната реинтеграция.	6.1. Увеличаване на гъвкавостта и пропускливостта на различните модели на образование	6.1.1. Предоставяне на продължаващо професионално обучение за лица, навършили 16г. 6.1.2. Организиране на форми за индивидуално наставничество, подпомагащо отделните ученици да преодолеят свързани с ученето специфични трудности, както и трудности в социален или в личен план. 6.1.3. Назначаване на помощник на учителя, медиатор, помощник-възпитател при деца в риск от отпадане.	МОН, РУО Професионални гимназии и училища Община Хасково Детски заведения Училища	2017-2020г.	В рамките на делегираните бюджети	Брой обучени и завършили лица Брой организирани форми брой подпомогнати деца и ученици
7. Приобщаване и приемане на родителите към образователния процес засилване на участието им в училищния живот.	7.1. Повишаване на ангажимента на родителите, засилването на тяхното сътрудничество с училището и създаването на партньорства между ДГ, училища и родители.	7.1.1 Ангажиране на родители на деца и ученици от етническите малцинства в училищни настоятелства или обществени съвети.	Училища, Обществени съвети в училища и детски градини	2017-2020г.	Не са необходими	Брой родители участващи в УН/ОС
	7.2. Информационна дейност на всички нива	7.2.1. Изготвяне на програма за работа с родители в детските градини и училищата за популяризиране ползите от образование	Община Хасково Детски заведения Училища НПО	2017-2020г.	В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет	Брой образователни институции въвели такъв тип програма

8.Усъвършенстване на образователните условия за качествено образование на квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда, интеркултурна компетентност у директорите, учителите и другите педагогически специалисти.	8.1. Създаване на условия за равнопоставеност и адаптация на ромските деца и ученици в новата образователна среда	8.1.1. Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца. Повишаване привлекателността на учебните и детски заведения	РУО Община Хасково Детски заведения Училища	2017-2020г.	В рамките на държавния и общинския бюджет Външно финансиране	Брой въведени форми на взаимодействие
---	---	--	--	-------------	---	---------------------------------------

ПРИОРИТЕТ 2–ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Оперативна цел: Осигуряване на равен достъп до качествено здравеопазване и превантивни здравни програми

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Източници на финансиране	Индикатори
1.Повишаване на здравната култура	1.1 Подобряване капацитета на Община Хасково в работата с лица от ромски произход за повишаване на здравната им култура	1.1.1. Разкриване на допълнителна щатна бройка и назначаване на поне още един здравен медиатор в Община Хасково	Община Хасково Регионална здравна инспекция Национална мрежа на здравните медиатори	2017-2020г.	Общински бюджет Други програми и проекти Национална мрежа на здравните медиатори	Брой назначени здравни медиатори
	1.2 Включване на медиатори между общността и здравните работници;	1.2.1. Активно съдействие от страна на медиаторите в усилията на личния лекар за обхващане на бременните до четвърти месец на бременността чрез здравния медиатор и повишаване на сътрудничеството между	Лични лекари Община Хасково НПО в здравния сектор Здравни медиатори	2017-2020г.	ОП РЧР Други програми и проекти	Брой обхванати бременни. Брой лица обхванати с дейности по кампании, обучения и др. Брой

		институциите и НПО сектора в тази област.	Регионална здравна инспекция			имунизирани деца
		1.2.2. Провеждане на беседи с подрастващи и млади хора и техните родители за начините за предпазване от нежелана и ранна бременност	Община Хасково-медицински специалисти НПО в здравния сектор Лични лекари Регионална здравна инспекция.	2017-2020г.	ОП РЧР Други програми и проекти В рамките на утвърдения държавен бюджет	Брой обхванати млади хора и техните родители
2.Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население	2.1. Разработване и прилагане на програми за превенция на СПИН и „сексуално предавани инфекции” (СПИ) „превенция на ХИВ” чрез използване на национален и регионален опит	2.1.1. Активизиране дейността на отговорните институции и НПО сектора за издирване на деца без личен лекар и разясняване пред родителите им важността за регистрирането им. 2.1.2. Работа с лични лекари за важността на регистрирането на деца/бебета от ромска общност и проследяване на тяхното здраве	Лични лекари Община Хасково НПО в здравния сектор Регионална здравна инспекция.	2017-2020г.	ОП РЧР Други програми и проекти В рамките на утвърдения държавен бюджет	Брой обхванати лица с дейности по подобряване на профилактичните дейности Всички деца с личен лекар
	2.2. Намаляване на уязвимостта към ХИВ на проституиращите жени и мъже чрез увеличаване на обхвата на групата с пълен пакет превантивни интервенции	2.2.1. Обучение с представители на целевата група. 2.2.2. Работа на терен . 2.2.3 Организиране на кампании на местно ниво	Община Хасково НПО Регионална здравна инспекция	2017-2020г.	Глобален фонд за борба срещу спин, туберкулоза и малария, чрез МЗ - Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”	Брой обхванати лица
	2.3. Повишаване на здравната култура и промотиране на безрисково сексуално	2.3.1. Обучение и интерактивни занятия с представители на младите	Община Хасково	2017-2020г.	Глобален фонд за борба срещу спин,	Брой обхванати лица

	поведение чрез работа по подхода „Връстници обучават връстници”	хора в риск 2.3.2 Организиране на кампании на местно ниво	НПО Регионална здравна инспекция		туберкулоза и малария, чрез МЗ - Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”	
	2.4. Повишаване на информираността на младите хора относно рисковете от инфектиране с туберкулоза	2.4.1 Организиране на срещи и информиране на младите хора в риск 2.4.2 Обучение и интерактивни занятия за профилактика на туберкулоза и разясняване на важността на имунизацията	Община Хасково НПО Регионална здравна инспекция СБАЛПФЗ	2017-2020г.	Глобален фонд за борба срещу спин, туберкулоза и малария, чрез МЗ - Програма „Укрепване на националната програма по туберкулоза в България”	Брой обхванати лица
		2.1.2. Провеждане беседи и разговори с младите майки за значението на имунизациите и мотивирането им за редовното им прилагане, както и имунизацията за превенция на рак на маточната шийка.	Лични лекари Община Хасково НПО в здравния сектор Регионална здравна инспекция.	2017-2020г.	ОПРЧР Други програми и проекти В рамките на утвърдения държавен бюджет	Брой обхванати майки
	2.5. Повишаване на здравната култура на лица, инжекционно употребяващи наркотични вещества	2.5.1. Провеждане на обучения с представители на целевата група; 2.5.2. Мотивиране и изследване на рискови лица за ХИВ, Хепатит В и С и Сифилис; 2.5.3. Организиране на кампании на местно ниво;	Община Хасково НПО Регионална здравна инспекция	2017-2020г.	Глобален фонд за борба срещу спин, туберкулоза и малария, чрез МЗ - Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН”	Брой обхванати лица
		2.6.2. Стимулиране създаването на извънкласни форми на здравно	Лични лекари НПО в здравния сектор	2017-2020г.	Община Хасково ОП РЧР Други програми	Брой създадени извънкласни форми

		образование за ромските деца – клубове, спортни секции и др.	Община Хасково Училища и детски градини РУО, РЗИ		и проекти В рамките на утвърдения държавен бюджет	Брой обхванати деца и ученици
		2.6.3. Информирание на лица от ромска общност за здравноосигурителните им права и задължения, и за правата им като пациенти.	Лични лекари НПО в здравния сектор Община Хасково РЗИ, РЗОК	2017-2020Г.	Община Хасково ОП РЧР Други програми и проекти В рамките на утвърдения държавен бюджет	Брой обхванати лица

ПРИОРИТЕТ 3–ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

Оперативна цел: Подобряване на жилищните условия, включително и на съответната техническа инфраструктура

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Източници на финансиране	Индикатори
1.Изграждане на нови жилищни сгради за жители принадлежащи към уязвими етнически малцинства.	1.1.Доизграждане на 4 броя четириетажни жилищни сгради с 64 апартамента за ромското население.	1.1.1.Кандидатстване за финансиране по различни проекти и програми с цел завършване на започнатите жилища.	Община Хасково	2017-2020г.	Кандидатстване по европейски и национални проекти и програми	Завършени 64 нови жилища за жители от уязвими етнически малцинства
2. Подобряване на жилищните условия	2.1. Подобряване жилищните условия в ромските квартали	2.1.1.Проучване на терените върху които са построени жилищата в ромските квартали с цел набелязване на мерки за съдействие по отношение тяхното узаконяване	Община Хасково	2017-2020г.	В рамките на общинския бюджет	Брой проучени терени
3.Подобряване състоянието на ромските	3.1.Подобряване състоянието на техническата	3.1.1.Оценка на нуждите от подобряване състоянието на	Община Хасково	2017-2020г.	В рамките на общинския	Брой извършени оценки

махали по отношение на техническата инфраструктура;	инфраструктура в ромските махали;	техническата инфраструктура в ромските махали; 3.1.2.Рехабилитация и изграждане на техническа инфраструктура			бюджет Кандидатстване по проекти и програми	Рехабилитирана / изградена техническа инфраструктура
---	-----------------------------------	---	--	--	--	--

ПРИОРИТЕТ 4 –ЗАЕТОСТ И СОЦИАЛНО ВКЛЮЧВАНЕ

Оперативна цел: Подобряване на достъпа на ромите до пазара на труда и повишаване на заетостта сред тях

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Източници на финансиране	Индикатори
1.Осигуряване на достъп на ромите до пазара на труда и до различни инструменти и инициативи за самостоятелна заетост.	1.1.Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработни роми	1.1.1.Разработване на проекти включени в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и др.	Община Хасково, ДБТ Хасково	2017-2020г.	ОПРЧР, МТСП донорски програми и проекти, общински бюджет В рамките на утвърдения държавен бюджет	Осигурена заетост на брой безработни по програми за заетост
		1.1.2.Обучаване на младежи в професионални умения чрез стажуване	Община Хасково, ДБТ Хасково Работодатели	2017-2020г.		Брой обучени младежи. Качество и устойчивост на образователния резултат от стажуването
	1.2.Насърчаване на социалния и граждански диалог в подкрепа на трудовата реализация на ромите	1.2.1Регистрирани безработни лица, самоопределили се като роми	ДБТ Хасково, заинтересовани институции, ромски НПО	2017-2020г.	Европейски програми и проекти В рамките на утвърдения държавен бюджет	Подкрепени и проведени инициативи и кампании с ромски организации на местно и национално ниво - срещи, кръгли маси, семинари, дискусии

<p>2.Осигуряване на условия за интеграция и реинтеграция на ромската общност чрез осигуряване на базовите потребности, социално включване и превенция на изоставянето на децата.</p>	<p>2.1.Функциониране на Общностен център за деца и семейства.</p> <p>2.2.Въвеждане на интегриран подход за ранно детско развитие в общност с рискови социални групи, чрез развиване на социални услуги в общността, ориентирани към индивидуалните нужди на потребителите от целевите групи</p>	<p>2.1.1. Формиране и развитие на родителски умения</p> <p>2.1.2 Семейно консултиране и подкрепа</p> <p>2.1.3.Здравна консултация за деца</p> <p>2.1.4. Услуги за деца от 3 – 7 г. и техните родители</p>	<p>Община Хасково</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>Община Хасково ОП „РЧР“ – Процедура – „Услуги за ранно детско развитие“, проект „Шанс за нашите деца“</p>	<p>Брой преминали потребители. Брой назначени специалисти.</p>
<p>3.Реализиране на социални услуги в общността за превенция на изоставянето</p>	<p>3.1.Прилагане на нов подход за предоставяне на услугата „Приемна грижа“</p>	<p>3.1.1. Разширяване на възможностите за развитие на приемната грижа ;</p> <p>3.1.2.Създаване на условия за намаляване на бедността, чрез създаване на заетост като приемни родители на безработни лица.</p>	<p>Община Хасково</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>Проект „Приемни ме-2015“,</p>	<p>Брой настанени деца</p>
			<p>Община Хасково</p>	<p>2017-2020г.</p>		<p>Брой назначени социални работници Брой приемни родители</p>
<p>4. Подкрепа на децата и семействата в риск чрез развитие на социалните услуги в общността</p>	<p>4.1. Функциониране на Център за обществена подкрепа</p> <p>4.2. Разкриване и функциониране на социални услуги от резидентен тип</p> <p>4.3. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване чрез участие в програми и проекти</p>	<p>4.1.1.Предоставяне на услуги на деца и семейства в риск;</p> <p>4.2.1. ЦНСТ за деца и младежи без увреждания.</p> <p>4.2.2. ЦНСТ за деца и младежи с увреждания</p> <p>4.3.1. Подобряване качеството на живот и на достъпа до услуги за социално включване</p>	<p>Община Хасково</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>ДДД</p>	<p>Брой преминали потребители</p>
			<p>Община Хасково</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>ДДД</p>	<p>Брой настанени потребители</p>
			<p>Община Хасково</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>ДДД</p>	<p>Брой настанени потребители</p>
			<p>Община Хасково</p>	<p>2017-2020г.</p>	<p>Проект „Шанс в дома“, по ОПРЧР, процедура „Независим живот“.</p>	<p>Брой включени потребители, брой назначени безработни</p>

		4.3.2. Намаляване риска от зависимост от институционален тип грижи и подобряване качеството на живот на възрастни болни лица и хора с увреждания, както и преодоляване на последиците от социалното изключване и бедността.	Община Хасково	2017-2020г.	ОП „РЧР“ - Проект „Шанс в дома“, ОПРЧР, процедура „Независим живот“.	Брой включени потребители, брой назначени безработни
--	--	---	----------------	-------------	--	--

ПРИОРИТЕТ 5–ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Оперативна цел: Гарантиране правата на гражданите, с акцент върху жените и децата, защита на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „езика на омразата“, и равенство пред закона – равни права и отговорности без оглед на етническа принадлежност, имуществен ценз или какъвто и да е друг субективен признак.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Източници на финансиране	Индикатори
1.Подобряване на ефективността на работа на полицейски служители в мултиетническа среда при спазване на стандартите по правата на човека	1.1.Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на полицейски служители в мултиетническа среда	1.1.1 Запознаване и разясняване на Наредба за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество на територията на Община Хасково, сред ромското население;	РУП-Хасково Община Хасково	2017- 2020г.	Не са необходими -	Брой полицейски служители обучени да работят в мултиетническа среда Брой беседи в ромските квартали
2. Утвърждаване на толерантни междуетнически отношения	2.1.Повишаване нивото на толерантност между децата	2.1.1.Обучение по права на човека и права на детето в училище;	Община Хасково ДСП- О «ЗД»	2017-2020г.	Не са необходими	Брой обучения Брой участници
3.Превенция в училищните общности за създаване на среда, която влияе за намаляване на противообществените прояви на малолетните и	3.1. Намаляване на противообществените прояви	3.1.1. Провеждане на дискусии, обсъждания, ролеви игри на теми: • „насилието в училище и извън него” • „междоличностните	Общината МКБППМН Училищата	2017-2020г.	В рамките на общинския бюджет Бюджет на МКБППМН	Брой мероприятия Брой участници

непълнолетните.		отношения”, „асоциални прояви и последствията от тях”				
5. Преодоляване на негативни стереотипи и предразсъдъци, и утвърждаване на позитивни обществени нагласи към ромската общност	4.1 Обучение и създаване на клубове за училищна медиация и консултиране на връстници	4.1.1.Обучаване чрез интерактивни методи в училищна медиация като метод за ефективно и ненасилствено решаване на ежедневни ученически конфликти	Община Хасково Детски заведения Училища ОП”Младежки център”	2017-2020г.	В рамките на утвърдения държавен бюджет Общински бюджет ОП “НОИР“, проект „Пъстро етно“	Брой обучения Брой участници Създаден център за медиация и консултиране на връстници.
		4.1.2.Изграждане на умения за помагане на връстници при техни ежедневни проблеми;				
		4.1.3.Създаване на пилотен ученически център по медиация и консултиране на връстници.				
	4.1.4. Утвърждаването в училище на атмосфера за межкултурно опознаване, сътрудничество и сближаване и за повишаване на межкултурната диалогичност в училищна среда					
	4.1.5.Организиране и провеждане на Курс насочен към преодоляване на прояви на расизъм, дискриминация, ксенофобия и джендър неравнопоставеност в българските училища и острия дефицит на гражданска култура, социални умения, разбиране на Другия и уважение към различните.					

ПРИОРИТЕТ 6–КУЛТУРА И МЕДИИ

Оперативна цел: Създаване на условия за равен достъп на ромската и другите общности в неравностойно положение до обществения културен живот и отразяване, съхранение и развитие на малцинствената традиционна култура, бит и творчество. Създаване на условия за равнопоставено представяне на ромската и други малцинствени общности, промяна на техният негативния образ и противодействие на проявите на „езика на омразата” в печатните и електронни медии.

Цели	Задачи	Дейности	Отговорна институция	Времеви период	Източници на финансиране	Индикатори
1. Постигане на устойчивост в резултатите на културната интеграция	1.1.Повишаване на възможностите за съхраняване на ромските традиции и култура, неформално образование и достъп до култура чрез културните институти.	1.1.1.Институционално укрепване на културните институти като центрове за развитие на местната общност, включително и ромската.	Министерство на културата Община Хасково НПО	2017-2020г.	МК Общински бюджет	Брой подкрепени Институти по програми на Министерството на културата; Брой подкрепени институти от общинския бюджет и по Проекти по оперативни програми.
		1.1.2.Популяризиране на ромската култура чрез мероприятия в общинския и читалищен културен календар.	Община Хасково Читалища, Културни институции	2017-2020г.	Общински бюджет Спонсори, НПО	Брой проведени събития и обичаи свързани с ромската култура в общината и читалищата.
2.Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване и	2.1.Организиране и провеждане на мултикултурни събития, насочени към недопускане на	2.1.1. Провеждане на конкурс за есе на теми "Магията на словото" и "Шарен свят"	Община Хасково Детски	2017-2020г.	В рамките на утвърдения държавен бюджет	Брой проведени събития

духовно развитие на подрастващите, чрез създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство	дискриминация, основана на раса, етнически произход и религиозна принадлежност	2.1.2. Провеждане на форум "Смели стъпки в предприемачеството"	заведения Училища		Общински бюджет ОП "НОИР", проект „Пъстро етно“	Брой участници в събитията
		2.1.3.Провеждане на Празник "Опознай ме";	ОП"Младежки център"			
		2.1.4.Викторина "Моята родина - мултикултурен дом";				
		2.1.5.Организиране на Кръгла маса по въпросите на интеграцията и дискриминацията				
3.Създаване на условия за равнопоставеност при представяне на ромската общност в медиите.	3.1.Популяризиране на ромската култура, традиции, обичаи и творчество.	2.1.1.Подаване на редовна и подробна информация към регионалните медии за събития от всички сфери на живота на ромската общност в община Хасково.	Местни медии, Община Хасково, Читалища, Културни институции	2017- 2020г.	В рамките на собствения Бюджет на институциите	Реализирани публични и медийни кампании.